

INNOWACYJNE NARZĘDZIA do ZASTOSOWANIA w obszarze ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Szanowni Państwo,

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wypracowywane są, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, innowacyjne rozwiązania problemów w ważnych dla życia publicznego obszarach polityk społecznych. Rozwiązania te powstają po to, aby w sposób bardziej skuteczny odpowiadać na wyzwania jakie stawia przed nami codzienność, takie jak np.: niedostosowanie oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb rynku pracy, wysoka stopa bezrobocia wśród osób po 45 roku życia, niski poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw, czy niedostateczny rozwój metod i narzędzi zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego.

Wartość powstających narzędzi jest o tyle duża, że wypracowywane są one przez osoby i instytucje na co dzień zajmujące się problemami, na które te rozwiązania odpowiadają - znając je z życia codziennego, wiedzą co stanowi ich źródło, i dzięki temu potrafią właściwie dobrać sposób ich rozwiązania. Użyteczność wypracowywanych narzędzi jest weryfikowana w praktyce poprzez testowanie przez osoby, których poszczególne problemy dotyczą. Dodatkowo, nowe narzędzia bardzo często powstają w ramach szerszej współpracy, w tym z instytucjami z innych państw, co zwiększa ich wartość poprzez spojrzenie na problem z szerszej perspektywy oraz możliwość zastosowania u nas metod sprawdzonych już gdzie indziej.

Niezwykle istotne jest także to, że wypracowane przez jedną instytucję narzędzia mogą być z powodzeniem zastosowane przez inne, które borykają się z podobnymi problemami. Same rozwiązania mają konkretną, gotową do zastosowania w praktyce formę – może to być np. poradnik, instrukcja działania, program kształcenia lub gotowy do wdrożenia model. Dostęp do tych rozwiązań jest bezpłatny, a ich zbiorcze zestawienie wraz z charakterystyką oraz gotowymi do pobrania narzędziami jest dostępne dla wszystkich.

Wszyscy mogą i powinni skorzystać z tych innowacji - dzięki nim można np. usprawnić swoją pracę, poprawić jakość życia w ważnym dla nas aspekcie, wzbudzić motywację do nauki i pracy w niszowym zawodzie. Korzyści jest tak dużo, jak samych rozwiązań, a wśród nich znajdują się zarówno takie, które można zastosować do problemów jednostkowych, jak też takie, które pomogą lub zainspirują w określeniu i rozwiązaniu szerszych problemów, związanych z zagadnieniami dotyczącymi grup społecznych np. zawodowych lub mniejszości.

Niniejsza informacja prezentuje narzędzia skupiające się wokół zagadnień związanych z godzeniem ról rodzinnych i zawodowych. Prezentowane w materiale narzędzia mogą być zastosowane (powielone w całości lub zmodyfikowane) także w Państwa instytucjach lub instytucjach/podmiotach, z którymi Państwo współpracujecie.

Do materiału dołączamy listę wypracowanych rozwiązań wraz z podstawowymi informacjami na ich temat. Opisy dotyczące innych bloków tematycznych w obszarze zatrudnienie i integracja społeczna, dostępne są na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl); w zakładce

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Innowacje” – „Upowszechnianie i mainstreaming”). Dodatkowo, zachęcamy do zapoznania się z narzędziami wypracowanymi w ramach innych obszarów związanych z innowacjami społecznymi: Edukacja i szkolnictwo wyższe, Dobre Rządzenie, Adaptacyjność (ścieżka dostępu do materiałów jak powyżej) oraz rozwiązań powstałych ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (www.kiw-pokl.org.pl; zakładka „Projekty i Produkty” – „IW EQUAL”).

Lista dostępnych rozwiązań nie jest zamknięta – wypracowywane są nowe narzędzia, które będą na bieżąco udostępniane na stronie internetowej KIW.

Zachęcamy do skorzystania z dostępnych już innowacyjnych rozwiązań!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1. Obszar zastosowania rozwiązań	ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA
2. Blok tematyczny	<p><u>Godzenie ról zawodowych i rodzinnych</u></p> <p>Liczba rozwiązań w ramach bloku – 5.</p> <p>W ramach niniejszego bloku prezentowane są rozwiązania ukierunkowane na ułatwienie godzenia życia zawodowego i rodzinnego, poprzez stworzenie nowych metod współpracy instytucji rynku pracy z pracodawcami, metody szkolenia i zatrudnienia rodziców, a także rozszerzenie katalogu instrumentów wspierających ich w wykonywaniu obowiązków rodzinnych i zawodowych. Wśród wypracowanych rozwiązań znajdują się między innymi: modele coachingu godzenia życia zawodowego i rodzinnego skierowane do rodziców, modele lokalnych ośrodków wsparcia dla młodych matek, niestacjonarne mechanizmy aktywizacji zawodowej bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich, platformy internetowe ułatwiające współpracę instytucji rynku pracy z pracodawcami oraz narzędzia diagnozowania i rozwoju kompetencji zawodowych matek powracających na rynek pracy po urlopie macierzyńskim/wychowawczym.</p> <p><i>Prezentowane poniżej rozwiązania wiążą się tematycznie z rozwiązaniem dotyczącym wsparcia godzenia życia zawodowego i rodzinnego w ramach współpracy międzysektorowej, zawartym w bloku tematycznym: „Idea flexicurity”, w obszarze: „Adaptacyjność”.</i></p> <p>Poniżej scharakteryzowano rozwiązania dostępne w ramach bloku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwiązanie dotyczące wsparcia samotnych, bezrobotnych rodziców ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych przez prywatne instytucje rynku pracy. <p>Celem zastosowania rozwiązania jest podniesienie skuteczności programów aktywizacyjnych skierowanych do samotnych i bezrobotnych rodziców. Narzędzie polega w szczególności na zleceniu zadań aktywizacyjnych prywatnym podmiotom zewnętrznym (np. agencjom szkoleniowym) oraz zapewnieniu ich współpracy z urzędami pracy. Składa się na nie kilka elementów: rekomendacje dotyczące współpracy publicznych służb zatrudnienia z instytucjami niepublicznymi; opis kompetencji doradców zawodowych i procedury rekrutacyjne (zestaw kompetencji i postaw poszukiwanych wśród kandydatów na stanowiska doradców oraz procedury i narzędzia ich rekrutacji); program przygotowania doradcy do pracy; standard usługi aktywizacyjnej (opis podejścia, metod i sposobu prowadzenia usługi); programy warsztatów (materiały dla trenerów i uczestników) oraz schemat współpracy z pracodawcami (wskazówki do budowania wartościowych i efektywnych kontaktów</p>

z pracodawcami). Biorąc pod uwagę fakt, że praca z rodzicami samotnie wychowującymi dzieci wymaga specyficznych, tzw. „miękkich” umiejętności, polegających na budowaniu bardziej osobistej relacji i większego zaangażowania, w powyższym rozwiązaniu stosuje się dobór instrumentów aktywizacyjnych w zależności od potrzeb konkretnej osoby i w oparciu o odrębną diagnozę jej kompetencji. Ważnym aspektem proponowanego modelu jest zastosowanie schematu współpracy z pracodawcami, pozwalającego na przełamywanie ich lęku przed zatrudnieniem samotnych rodziców, jak również system szkoleń mający na celu zmianę wizerunku samotnych rodziców wśród nich samych i zerwanie ze stereotypem osób nieprzydatnych na rynku pracy.

Rozwiązania dotyczące kontaktowania usług na rzecz podmiotów zewnętrznych znajdują się także w bloku tematycznym: „Aktywne organizacje pozarządowe – sprawne państwo”, w obszarze: „Dobre rządzenie”.

➤ **Rozwiązanie dotyczące wsparcia wejścia/powrotu na rynek pracy bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich.**

Celem zastosowania rozwiązania jest wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich wychowujących dzieci, przy zaangażowaniu w ten proces lokalnych instytucji i organizacji. Rozwiązanie polega w szczególności na odejściu od stacjonarnych form pomocy dla bezrobotnych matek i świadczenia usług rynku pracy tylko w urzędzie pracy. W ramach tego narzędzia wypracowano model mobilnego centrum aktywizacji zawodowej (funkcjonującego w strukturze centrów aktywizacji zawodowej w powiatowych urzędach pracy), którego celem jest dotarcie z usługami do kobiet w ich miejscu zamieszkania. Część usług doradczych jest świadczona w miejscu zamieszkania przez specjalnie wyszkolonych w tym celu pracowników urzędu pracy, natomiast usługi bardziej sformalizowane są świadczone w urzędzie pracy. W ramach mobilnego centrum aktywizacji zawodowej można: skorzystać ze wsparcia psychologa, wziąć udział w warsztatach aktywizacyjnych, zapoznać się z ofertami pracy, jak również skorzystać z dostępnej literatury i prasy. W rozwiązaniu kładzie się jednocześnie nacisk na tworzenie partnerstw lokalnych złożonych z lokalnych instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, które motywują kobiety do zatrudnienia i wspierają je po podjęciu pracy, dzięki czemu możliwe jest utrwalenie efektów aktywizacyjnych oraz zapewnienie podniesienia samooceny kobiet. Nowością w rozwiązaniu jest „wyjście” przez urząd pracy ze swoimi usługami poza swoją siedzibę i nawiązanie osobistego kontaktu z „klientką” w miejscu jej zamieszkania.

➤ **Rozwiązanie dotyczące wsparcia rodziców w planowaniu życia zawodowego i rodzinnego.**

Celem zastosowania rozwiązania jest wsparcie rodziców w poszukiwaniu równowagi na linii „praca –

dom” oraz dostarczanie odpowiednich instrumentów wsparcia w tym procesie trenerom/doradcom życiowym i zawodowym. Rozwiązanie polega w szczególności na wypracowaniu modelu coachingu godzenia życia zawodowego i rodzinnego, będącego wynikiem adaptacji praktyk wsparcia rodziców w tym zakresie pochodzących z krajów UE. Model coachingu obejmuje podręcznik diagnozujący sytuację zawodowo - rodzinną rodziców, indywidualny plan godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz tzw. kluby rodzica tworzące samopomocową sieć współpracy. Dla doradców/trenerów (nie muszą być to tylko doradcy zawodowi) dostępny jest także pakiet szkoleniowy przygotowujący ich do prowadzenia usługi coachingu. Bardzo ważnym aspektem tego rozwiązania jest możliwość zastosowania prezentowanej metody (po wprowadzeniu odpowiednich modyfikacji) na rzecz wsparcia wszystkich grup rodziców: pracujących, bezrobotnych, matek, ojców.

➤ **Rozwiązanie dotyczące poszerzenia instrumentów aktywizujących matki wychowujące dzieci do lat 6 o nowe, skuteczniejsze formy zatrudnienia niepełnoetatowego.**

Celem zastosowania rozwiązania jest podniesienie skuteczności działań służb zatrudnienia w obszarze przywracania na rynek pracy matek wychowujących dzieci do lat 6, poprzez wprowadzenie do katalogu instrumentów aktywizacyjnych formy zatrudnienia na część etatu subsydiowanego ze środków publicznych. Wypracowane narzędzie, tzw. subsydium 1/2 etatu, obejmuje szczegółowy opis metod i procedur jego stosowania przez pracowników służb zatrudnienia. Opisany model, poprzez finansowe odciążenie pracodawców, powinien zwiększyć aktywizację zawodową i społeczną bezrobotnych kobiet opiekujących się dziećmi do lat 6. Jego wdrożenie ułatwia bezrobotnym kobietom zdobywanie doświadczenia zawodowego i może zapobiec ich wykluczeniu z rynku pracy ze względu na obowiązki rodzicielskie. Nowością w ramach rozwiązania jest przygotowanie propozycji odpowiednich zmian w ustawie o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, dotyczących wprowadzenia nowego, finansowanego ze środków Funduszu Pracy, instrumentu rynku pracy.

➤ **Rozwiązanie ukierunkowane na przygotowanie kompleksowego zestawu narzędzi aktywizacyjnych dla młodych matek.**

Celem zastosowania rozwiązania jest zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnianiem młodych matek w elastycznym czasie pracy oraz kompleksowy dobór usług świadczonych przez instytucje rynku pracy do specyficznych potrzeb kobiet będących po urodzeniu dziecka. Rozwiązanie polega na wypracowaniu modelu składającego się w szczególności z: zastosowania staży zawodowych w elastycznym lub niepełnym wymiarze czasu pracy, dofinansowania opieki nad dzieckiem dla kobiet podejmujących pracę lub staż oraz przygotowania tzw. „koszyka usług dla matek” czyli usług świadczonych przez instytucje rynku pracy i instytucje pomocy społecznej. Nowością w zastosowanym

		<p>rozwiązaniu jest podjęcie czynności profilaktycznych (kursy zawodowe, szkolenia, utrzymywanie kontaktów z dotychczasowym miejscem pracy), w celu niedopuszczenia do trwałej dyskryminacji młodych matek na rynku pracy.</p> <p>Szczegółowe zestawienie narzędzi stanowi załącznik do niniejszego materiału.</p>
<p>3.</p>	<p>Do rozwiązania jakich problemów mogą się przyczynić narzędzia?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niewystarczający poziom wsparcia aktywizacji zawodowej osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dzieci lub osób samotnie wychowujących dzieci ze strony publicznych służb zatrudnienia; ➤ Niewystarczający poziom wiedzy związanej z tematyką godzenia ról rodzinnych i zawodowych wśród pracowników instytucji rynku pracy oraz wśród osób bezrobotnych wychowujących dzieci; ➤ Niedopasowanie do rzeczywistych potrzeb młodych/samotnych matek/rodziców oraz mała elastyczność w stosowaniu niektórych instrumentów aktywizacyjnych, wynikające z braku lub niewystarczającej diagnozy potrzeb ww. grup oraz rynku pracy; ➤ Zbyt mała liczba ośrodków/miejsc, które byłyby ukierunkowane wyłącznie na wsparcie rozwoju zawodowego oraz społecznego młodych/samotnych matek/rodziców i ich wyjścia z izolacji spowodowanej brakiem zatrudnienia i obowiązkami rodzinnymi; ➤ Niezadawalające metody skutecznego dotarcia z usługami rynku pracy do bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich ze względu na ich niższą mobilność i problemy z dotarciem do instytucji rynku pracy oraz niewystarczająco zindywidualizowane podejście pracowników służb zatrudnienia do pracy z bezrobotnymi kobietami zamieszkującymi obszary wiejskie; ➤ Stereotypy panujące wśród pracodawców oraz samych rodziców dotyczące ich niskiej efektywności na rynku pracy ze względu na obowiązki rodzinne; ➤ Niewystarczający poziom współpracy pomiędzy pracodawcami a publicznymi służbami zatrudnienia w obszarze aktywizacji zawodowej rodziców wychowujących dzieci (szczególnie matek wracających na rynek pracy po przerwie związanej z urlopem macierzyńskim /wychowawczym).
<p>4.</p>	<p>Do kogo adresowane są rozwiązania?</p>	<p>Jakie instytucje/podmioty mogą zastosować wypracowane narzędzia w swojej działalności? (wykorzystanie zarówno systemowe, jak też jednostkowe – tj. do zastosowania w codziennej praktyce zawodowej pracowników)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje rynku pracy (w szczególności: publiczne służby zatrudnienia, agencje zatrudnienia,

		<p>instytucje szkoleniowe),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje pomocy i integracji społecznej (w szczególności: ośrodki pomocy społecznej, centra integracji społecznej), • Przedsiębiorstwa, • Organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką rynku pracy.
		<p>Czyje problemy mogą zostać rozwiązane dzięki zastosowaniu wypracowanych narzędzi?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodziców (w szczególności: samotnie wychowujących dzieci oraz kobiet powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dzieci, bezrobotnych matek z terenów wiejskich), • Pracodawców, • Pracowników instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz godzenia ról zawodowych i rodzinnych.
<p>5.</p>	<p>Korzyści, które można uzyskać przy zastosowaniu narzędzi?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost poziomu zatrudnienia wśród kobiet wychowujących dzieci poprzez uelastyczenie niektórych form zatrudnienia, ściślejszą współpracę z pracodawcami oraz zachęcenie ich do zatrudniania kobiet wychowujących dzieci; ➤ Wsparcie kobiet powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka poprzez zastosowanie różnych form ukierunkowanych na wsparcie tej grupy w rozwoju zawodowym, np. poprzez kompleksowe zestawy usług i instrumentów aktywizacyjnych; ➤ Wsparcie rodziców w zakresie godzenia życia zawodowego i rodzinnego poprzez zastosowanie usług coachingu w tym zakresie oraz stworzenie sieci wsparcia rodziców; ➤ Podniesienie kompetencji pracowników instytucji rynku pracy w obszarze godzenia ról życia zawodowego i rodzinnego poprzez zastosowanie programów nowych szkoleń oraz dopasowanie usług doradców zawodowych do szczególnej sytuacji rodziców oraz wymagań rynku pracy; ➤ Wzrost poziomu wiedzy pracodawców na temat godzenia życia rodzinnego i zawodowego poprzez nawiązanie współpracy z instytucjami rynku pracy w formie szkoleń i platform współpracy; ➤ Wzrost poziomu zatrudnienia rodziców będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (np. samotnych rodziców, bezrobotnych matek mieszkających na terenach wiejskich) poprzez dostosowanie instrumentów aktywizacyjnych do specyficznych potrzeb tych grup;

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lepsze dopasowanie usług doradców zawodowych do szczególnej sytuacji rodziców oraz wymagań rynku pracy poprzez zastosowanie indywidualnego podejścia do każdego klienta; ➤ Zwiększenie efektywności współpracy instytucji rynku pracy z pracodawcami przy tworzeniu systemu zachęt dla firm zatrudniających młode matki (np. instrument – subsydlum ½ etatu).
6.	Powiązania z innymi obszarami tematycznymi	<p>Wskazane powyżej, w odniesieniu do pojedynczych rozwiązań lub grup rozwiązań.</p> <p>Opisy bloków tematycznych/rozwiązań, z którymi powiązane są narzędzia mieszczące się w niniejszym bloku tematycznym dostępne są pod adresem www wskazanym w wierszu nr 7.</p>
7.	Szczegółowe informacje na temat poszczególnych rozwiązań	<p>Lista rozwiązań znajdujących się w bloku „Godzenie ról zawodowych i rodzinnych” jest załączona do niniejszego materiału.</p> <p>Ponadto na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl) można znaleźć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wersję elektroniczną opisów poszczególnych bloków tematycznych oraz załączonych do nich list rozwiązań, dostępnych w zakładce „Upowszechnianie i włączanie”, • szczegółowe informacje na temat konkretnych rozwiązań, które są dostępne w zakładce „Projekty i produkty” – „POKL” – „Wyszukiwarka projektów i produktów”.
8.	Chcę skorzystać z rozwiązania i co dalej?	<p>Narzędzia, które uzyskały pozytywną weryfikację są bezpłatnie udostępniane wszystkim zainteresowanym przez realizatorów projektów, instytucje finansujące projekt, a także Krajową Instytucję Wspomagającą. Rozwiązania gotowe do wdrożenia są dostępne na stronie internetowej www.kiw-pokl.org.pl. Informacje nt. rozwiązań, które są w trakcie wypracowywania są dostępne u podmiotów realizujących projekty.</p>
9.	Informacje na temat bloku tematycznego	<p>Paulina Chodyra</p> <p>Koordynatorka Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze Zatrudnienie i integracja społeczna</p> <p>Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich</p> <p>e-mail: paulina.chodyra@cpe.gov.pl.</p>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA**

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

